

функцією держави і справою всього українського народу [5]. Провівши аналіз законодавчої бази України встановлено, що у багатьох законодавчих актах зазначається, що економічна безпека є пріоритетним напрямком розвитку державності. Однак, у жодному документі не визначено суб'єкти, об'єкти, принципи, методи економічної безпеки.

Нормативно-правова основа забезпечення економічної безпеки наразі складається з кількох рівнів правових актів: Конституції України; Кримінального, Кримінально-процесуального, Бюджетного, Податкового, Митного, Цивільного, Цивільно-процесуального, Господарського, Господарсько-процесуального Кодексів України; Законів України «Про основи національної безпеки України», «Про Національну поліцію», «Про прокуратуру», «Про службу безпеки України»; підзаконних нормативних актів, політико-правових документів декларативного характеру та інших.

В результаті дослідження нормативно-правової бази економічної безпеки встановлено, що не існує жодного документа, що стосується саме економічної безпеки підприємства. Тому пропонуємо розробити Закон України «Про економічну безпеку України» та «Про економічну безпеку підприємств», а також створити Стратегію економічної безпеки держави та Стратегію економічної безпеки підприємств. Окрім того, вважаємо за доцільне створення Методичних рекомендацій щодо розвитку рівня економічної безпеки підприємств із встановленим переліком основних індикаторів стану економічної безпеки суб'єкта господарювання.

1. *Проект Закону України «Про залізничний транспорт України» [Електронний ресурс] : за даними Міністерства інфраструктури України. – Режим доступу : <http://mtu.gov.ua/news/200.html>. 2. *Всеукраїнська транспортна газета «Магістраль» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ru.magistral-uz.com.ua/reformuvannja/perevireno-evropoju.htm>. 3. *Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. 4. *Рудніченко Є. М. Аналіз нормативного забезпечення системи економічної системи / Є. М. Рудніченко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2013. – № 5, Т.1. – С. 133–140. 5. *Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>*****

УДК 338.124

Т.В. КУЧІНКА

аспірант,

Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ СТРУКТУРНИХ СКЛАДОВИХ КРИЗОВИХ ПРОЦЕСІВ

Найбільш вагомою складовою ефективного механізму державного управління кризовими процесами є розробка ефективної системи оцінювання економічних процесів. Саме вона забезпечує результативність та досягнення поставлених цілей.

Кризові процеси країни можуть характеризуватися багатьма індикаторами, тому важливим завданням є обґрунтування достатнього для аналізу кола індикаторів та визначення інтегрального показника, прийняттого для характеристики динаміки рівня кризи. Постає необхідність сформулювати та обґрунтувати методологічні підходи до комплексної оцінки рівня кризового стану та вчасного реагування на дестабілізуючі чинники. Індикатор (indicator) – це показник за допомогою яких здійснюють контроль

зміни параметра контрольованого явища, процесу, системи або стану об'єкта і створюють сигнал інформації у формі, зручній для сприйняття суб'єктом контролю.

Важливим пунктом у алгоритмі державного управління кризовими процесами є встановлення значень індикаторів кризових процесів, що дає підстави для визначення рівня кризових процесів у державі (прийнятий ризик, передкризовий стан, кризовий стан). Нормативні значення індикаторів визначаються залежно від впливу взаємопов'язаних факторів часу, рівня розвитку й відкритості економіки, стадій економічного циклу. Нормативні значення диференціюються залежно від обраної економічної стратегії, якій відповідають визначені заходи і ресурси.

Стратегія оборонного або імітаційного типу включає заходи щодо самозбереження або слідування за лідерами, наступальна стратегія генерує активні дії щодо реалізації конкурентних переваг і зайняття лідерських позицій на ринках, антикризова стратегія спрямована на нейтралізацію криз та їх наслідків. В рамках оборонної чи імітаційної стратегії встановлюються менш жорсткі нормативи безпеки, в рамках наступальної вони підвищуються до оптимального рівня, метою антикризової стратегії є утримання параметрів безпеки у річці тимчасових граничних значень із поступовим їх піднесенням [1].

Для кожного індикатора визначаються оптимальні та граничні значення. Оптимальні (нижнє і верхнє) характеризують припустимий інтервал величин, у межах якого створюються сприятливі умови для функціонування економіки. Граничні значення – це кількісні величини, порушення яких спричинює несприятливі тенденції в економіці. Нормативи значення індикаторів переглядаються відповідно до економічних змін.

Для кожного індикатора структурних складових стану кризи України розроблені характеристичні значення, які визначають рівень економічної кризи. Діапазон характеристичних значень кожного індикатора вимірюється від 0 до 1 (або від 0 до 100 відсотків) та ділиться на п'ять інтервалів (табл. 1):

$$[U_0, U_{\text{крит}}]; [U_{\text{крит}}, U_{\text{небезп}}]; [U_{\text{нездв}}, U_{\text{здв}}]; [U_{\text{здв}}, U_{\text{опт}}], \quad (1)$$

Таблиця 1

Характеристика значень індикаторів кризових процесів [2, 3]

Параметри	Характеристика	Рівень безпеки, %
U_0	значення індикатора, яке характеризується як мінімальний або абсолютно небезпечний рівень економічної безпеки	0
$U_{\text{крит}}$	значення індикатора, яке характеризується як критичний рівень економічної безпеки	0,2 або 20%
$U_{\text{небезп}}$	значення індикатора, яке характеризується як небезпечний рівень економічної безпеки	0,4 або 40 %
$U_{\text{нездв}}$	значення індикатора, яке характеризується як незадовільний рівень економічної безпеки	0,6 або 60%
$U_{\text{здв}}$	значення індикатора, яке характеризується як задовільний рівень економічної безпеки	0,8 або 80 %
$U_{\text{опт}}$	значення індикатора, яке характеризується як оптимальний рівень економічної безпеки	1 або 100%

Індикатори, що характеризують кризовий стан України, поділено на три типи: індикатори типу А, тобто ті, вплив яких є змішаним: до певного рівня показник виступає стимулятором, після якого перетворюється на дестимулятор; індикатори типу В – дестимулятори; індикатори типу С – стимулятори, що представлено на рис. 1.

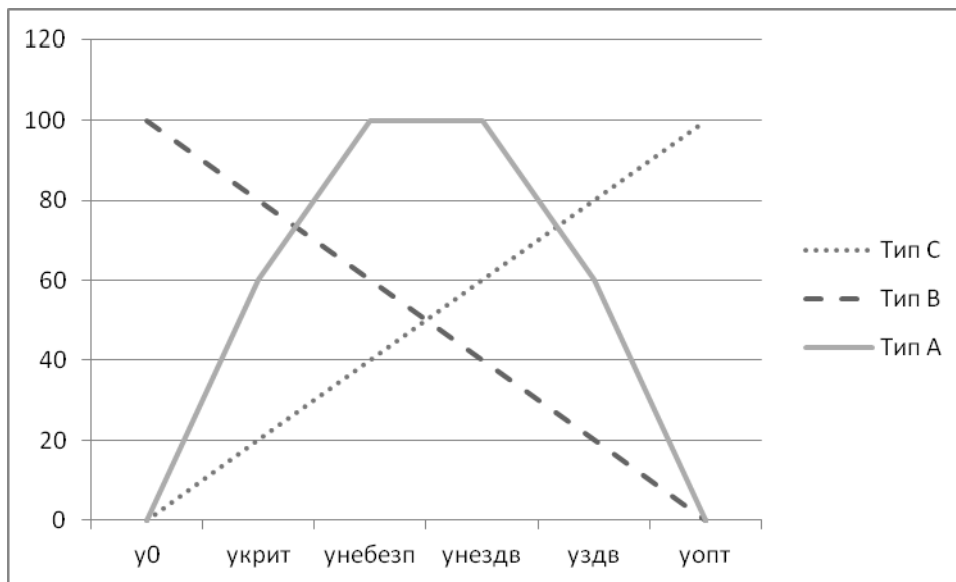

Рис. 1 Типи індикаторів, які діагностують рівень кризи України [2]

Отже, для визначення рівня кризового стану необхідним є розроблення ефективної методики оцінки результативності механізму державного управління кризовими процесами. Визначення оптимальних та граничних значень індикаторів є необхідним етапом у побудові інтегрального показника рівня кризового стану.

1. Харазішвілі Ю. М. *Методологічні підходи до оцінки рівня економічної безпеки країни* / Ю. М. Харазішвілі // *Наука та наукознавство*. – 2014. – № 4. – С. 44-58.
 2. *Методика розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджена наказом Мінекономіки України № 60 від 2.03.2007 р.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://me.kmi.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id.
 3. *Наказ про затвердження методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України № 1277 від 29.10.2013 р.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm.

УДК 336.71:658.15

І.В. ЛІНТУР
 кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів,
 І.В. РУСИН
 магістр,
 Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ЯК ФАКТОРУ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ КРАЇНИ

Фінансова безпека банку – це захист фінансових інтересів банку, його фінансової стійкості і середовища, в якому він функціонує. Сучасні особливості функціонування фінансових ринків зумовлюють зростання ролі фінансової безпеки для кожного комерційного банку. Це питання є складним з огляду на можливість виникнення несприятливих ситуацій на декількох рівнях (макро-, мезо-, та мікрорівні) як окремо, так і комплексно.

Забезпечення фінансової безпеки комерційних банків та їх установ є дуже важливим ще й тому, що підрив довіри до кредитних інститутів негативно впливає на фінансову безпеку всієї країни. Насамперед, слід зазначити, що фінансова безпека банків – проблема

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>